

Program for Kristiansand Venstre 2019-2023

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
2. En trygg og god oppvekst for alle	2
2.1 Barnehager	2
2.2 Skole og SFO	4
2.3 Barnevern	5
3. Et åpent og inkluderende Kristiansand	6
3.1 Levekår	6
3.2 Eldre	7
3.3 Mangfold	9
3.4 Demokrati og innbyggermedvirkning	10
4. En kommune for fremtiden	11
4.1 Transport	11
4.2 By- og tettstedsutvikling	13
4.3 Næringsliv	14
4.4 Klima og miljø	15
5. Den kulturelle storkommunen	17
5.1 Kunst, kultur og kulturminner	17
5.2 Frivillighet	18
5.3 Idrett	19

1. Innledning

Kristiansand Venstre er kommunens sosialliberale parti. Det betyr at vi setter enkeltmennesket i sentrum og vil at alle skal kunne bruke sine evner til det beste for seg selv og samfunnet. Sentralt i vår politikk står valgfrihet i egne liv og anledning til å skape egne muligheter. Samtidig vil vi ha et samfunn som kan hjelpe mennesker som trenger det, sikre god utdanning for alle og en politikk som sikrer fremtidige generasjoner de samme ressursene vi har i dag. Derfor går Kristiansand Venstre til valg for en klima- og miljøvennlig kommune med høy verdiskaping fra et variert næringsliv, et rikt kulturliv og like muligheter for alle.

Nye Kristiansand kommune vil ha en tredjedel av Agders innbyggere. I tillegg til å gjøre dagens Songdalen, Søgne og Kristiansand kommuner sterkere, vil den også være sentral i utviklingen av en hel landsdel. Det gjør politikken som ligger til grunn for denne utviklingen viktigere enn noen gang.

Dette gir kommunen en ledende rolle i arbeidet med å redusere klimagassutslipp og sørge for at Kristiansand blir en lavutslippskommune raskest mulig. Klimaendringene er den største globale utfordringen i vår tid, og den viktigste vi kan bidra til å bekjempe. Kommunen skal være en pådriver for en offensiv klima- og miljøpolitikk og stille tydelige miljøkrav ved kjøp av varer og tjenester og til samarbeidspartnere. Kristiansand Venstre mener derfor at klima- og miljøhensyn skal ligge til grunn for alle politiske beslutninger. Valgene politikere tar i dag skal ikke ha negative konsekvenser for framtidige generasjoner.

Kampen mot barnefattigdom og utenforskap er to av Kristiansand Venstres viktigste saker. Vi mener den beste måten å forhindre utenforskap på er gjennom god integrering og gode barnehager og skoler. Barndommen og oppveksten legger mye av grunnlaget for resten av livet, og det er viktig at barnehagebarn og skoleelever føler trygghet, opplever mestringsfølelse og finner egne interesser.

Utdanning er også sentralt for å bevare og videreutvikle et sterkt næringsliv i kommunen. Kristiansand Venstre vil jobbe for å koble studentene på UiA tettere til næringslivet, inkludere entreprenørskap i utdanningen, og opprette flere læreplasser i offentlige virksomheter.

Kristiansand skal være en god kommune å bo i uansett kjønn, kjønnsidentitet, legning, religion, funksjonsevne eller kulturbakgrunn. Kristiansand Venstre mener

mangfold styrker samfunnet og fellesskapet, og vil føre en inkluderende politikk for alle samfunnsgrupper. I tillegg vil vi gi eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse en enda bedre hverdag med teknologi som gir dem trygghet i sine daglige liv og med nok omsorgsboliger og sykehjemsplasser for de som har behov for det.

Kunst og kultur er viktige arenaer for å kunne utfolde seg og bidra med ytringsfrihet, demokrati og historiefortelling. Kristiansand Venstre vil utvikle Kristiansand til et hovedsenter for kunst, kultur, og idrett, og legge til rette for at både de profesjonelle og frivillige miljøene får gode vilkår for å utvikle seg og bli sterkere.

2. En trygg og god oppvekst for alle

2.1 Barnehager

Barnehager er en viktig arena for sosialisering og integrering. Gjennom lek, mestring og læring får barn en trygg arena til å utvikle seg sammen med jevnaldrende, samtidig som foreldrene kan kombinere familieliv og arbeidsliv. I tillegg bidrar barnehager til å redusere sosiale forskjeller ved å gi alle barn mulighet til å delta på samme arena.

Kristiansand Venstre vil jobbe for søskenrabatt uavhengig av om ett barn går på barnehage og ett barn på SFO, og for garantert barnehageplass til alle barn - uansett når de er født på året. I tillegg vil vi gjøre det enklere for foreldrene å utsette skolestart ett år i de tilfellene der barnet ikke er klar for å starte på skolen.

Selv om det er mye bra i dagens barnehager, er det fremdeles en del som kan gjøres bedre. For Kristiansand Venstre betyr det å ta tidlig innsats på alvor og sette inn tiltak når det er behov. Vi vil også arbeide for at barnehager med høy andel fremmedspråklige barn har relevant kompetanse på språkutvikling hos flerspråklige og at barnehagenes lokaler er tilgjengelige for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Barnehagene burde gjenspeile samfunnet i sin helhet, og Kristiansand Venstre vil jobbe for at de ansatte i barnehagene skal ha et mangfold av kjønn, alder og etnisitet.

Kristiansand Venstre vil:

- avvikle den kommunale kontantstøtten til 2-åringer, og bruke midlene til å gi flere mulighet til å gå i barnehagen.
- bedre informasjonsarbeidet om muligheten for gratis barnehage for lavinntektsfamilier.
- rekruttere flere faggrupper med barnefaglig kompetanse til barnehagene.
- sørge for at språkarbeidet i norsk i barnehagen har høy kvalitet.
- innføre to barnehageopptak i året.
- gjøre det enklere å vente et år med skolestart.
- innføre søskenrabatt for familier der ett barn går på barnehage og ett på SFO.
- sørge for universell utforming i barnehager, skolebygg og på lekeplasser.
- tilby svømmeundervisning for de eldste barna i barnehage.

2.2 Skole og SFO

Skole er et av Kristiansand Venstres viktigste satsingsområder for å skape et samfunn der alle har mulighet til å bli det de vil, uavhengig av sosial bakgrunn. Vi vil ha en skole for alle med fokus på tilpasset opplæring - der hver enkelt elev kan utvikle seg etter egne evner og interesser.

Kristiansand Venstre ønsker å gi skolene et faglig løft, gjennom å fortsette tilbudet om videreutdanning til lærerne og ved å tilby nye og fremtidsrettede valgfag som koding og entreprenørskap i ungdomsskolen. Elever som sliter med motivasjon må gis bedre støtte. Med ny lærernorm må dette arbeidet prioriteres i hele grunnskolen. Vi vil innføre skolelos, styrke skolehelsetjenesten og gjøre den mer tilgjengelig. Overgangen til videregående skole er viktig for alle elever, og Kristiansand Venstre vil innføre tiltak som gjør den enklere.

SFO er et viktig tilbud i manges hverdag. SFO skal være et sted for lek og organisert aktivitet etter skoletid med god oppfølging av barna og sunne måltider. I dagens SFO er det stor variasjon i tilbudene barna får. I noen deler av kommunen har under halvparten av ansatte barnefaglig utdanning. Kristiansand Venstre ønsker å tilby ansatte i SFO videreutdanning for å gi ordningen et faglig løft på linje som den barnehagene og grunnskolene får.

Kristiansand Venstre vil:

- videreføre ressursene til etter- og videreutdanning av ansatte i skolen.
- ha flere miljøarbeidere i barne- og ungdomsskoler, som bidrar til bedre skolemiljø og gir individuell oppfølging av elever som sliter med skolehverdagen.
- styrke støttefunksjonene ved skolene, blant annet sosiallærerstillingen og skolelos.
- etablere samarbeid med Ungt Entreprenørskap for å øke elevenes interesse for nyskaping, teknologiutvikling og gründervirksomhet.
- fortsette opplæring av lærere i koding og programmering, og tilby lærere videreutdanning i teknologi.
- fortsette å innhente etterslepet på vedlikehold av skolene.
- bedre overgangen mellom ungdomsskole til videregående gjennom bedre informasjonsarbeid og rådgivning.
- gi flere ungdomskoleelever mulighet til å ta fag på videregående nivå.
- gjøre skolehelsetjenesten tilgjengelig på sosiale medier.
- ytterligere styrke skolehelsetjenestens kompetanse om psykisk helse og koble psykologer tettere på skolehelsetjenesten.
- øke andelen ansatte med fagkompetanse i SFO gjennom videreutdanning, med mål om at 75% av ansatte i SFO har barnefaglig utdanning.
- samarbeide med kulturskolen og frivillige organisasjoner for å utvide aktivitetstilbudet på SFO.

2.3 Barnevern

Familien står for den viktigste delen av oppveksten. Noen ganger trenger familier støtte i vanskelige situasjoner. Andre ganger må barna få den nødvendige tryggheten og omsorgen hos andre når egen familie svikter. Kristiansand Venstre vil ha god og rask hjelp tilgjengelig for både barn og voksne som har behov for det. Barnevernet og fosterhjemsordningen er helt sentrale i dette tilbudet.

Kristiansand Venstre vil:

- overføre flere oppgaver fra det statlige barnevernet til det kommunale barnevernet, slik at kommunen får hovedansvaret uansett hvor barnet oppholder seg.
- øke meklingskompetansen i barnevernet, slik at uenigheter i forbindelse med barnets omsorg løses på en minst mulig inngripende måte.
- sikre barnevernet nok bemanning, kompetanse og ressurser til å gi barn og familier den hjelpen de trenger, uten lang ventetid.
- ha tettere samarbeid mellom barnevern, politi, skole, psykisk helsevern og familie slik at det raskt kan settes inn nødvendige og riktige tiltak.
- sikre at taushetsplikten ikke er til hinder for samarbeidet mellom etatene i arbeid med barn og unge.

3. Et åpent og inkluderende Kristiansand

3.1 Levekår

Kristiansand skal være godt å vokse opp i for alle barn. Å vokse opp i fattigdom gir barn færre muligheter i livet, gjør det vanskeligere å delta i fritidsaktiviteter og å skaffe seg en god utdanning. Kristiansand Venstre mener at barns bakgrunn ikke skal begrense deres muligheter for fremtiden. Kampen mot barnefattigdom er en av våre viktigste saker. Barnetrygden må komme de som trenger den til gode og alle barn skal kunne delta på aktiviteter.

Kristiansand Venstre vil:

- at barnetrygden ikke skal regnes som inntekt for familier som mottar sosialhjelp.
- mennesker som er unge uføre, og mottar tjenester i kommunal bolig eller institusjon, skal fortsatt ha subsidiert husleie.
- nasjonalt fritidskort for aldersgruppen 6 til og med 18 år gis ekstra kommunalt tilskudd slik at verdien økes til kr 5.000 pr år.

- videreføre gratis tilbud for barn, som Sommeruka i Songdalen og Sommerskolen i Kristiansand.

Deler av kommunen vår har en høy andel av unge på arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Utenforskap i ung alder påvirker psykisk helse, livskvalitet og inntekt på en negativ måte for de det rammer. Dette er personer som har mye å bidra med i samfunnet, og mange av disse vil kunne delta i arbeidslivet med riktig oppfølging. I tillegg til å øke livskvaliteten for mange, vil det også styrke kommuneøkonomien når flere deltar i arbeidslivet. Kristiansand Venstre mener vi må styrke arbeidet for å hjelpe mennesker inn eller tilbake i arbeidslivet - med særlig fokus på unge under 30 år.

Kristiansand Venstre vil:

- prioritere støtte til organisasjoner, stiftelser, arbeidsgivere og tiltak som driver med arbeidsopplæring og livsmestring.
- legge til rette for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser både i kommunale og private virksomheter.
- følge opp relevante tiltak i "Veikart for bedre levekår i Agder".
- utvide lavterskeltilbud for psykisk helse.
- beholde dagens legevaktordning på Tangvall og Nodeland.
- at minst fem prosent av nyansatte i Kristiansand kommune er personer med "hull i CV-en".

3.2 Eldre

Nordmenn lever stadig lenger, og eldre utgjør en større del av befolkningen enn tidligere. Det er positivt at flere får oppleve lange og gode liv, og eldre utgjør en stor ressurs for samfunnet. Samtidig er det også en del eldre som trenger tilrettelegging i hverdagen.

De fleste eldre ønsker å bo hjemme så lenge helsen tillater det. Ny teknologi gjør dette mulig. Trygghetsalarmer som også fungerer utenfor hjemmet, eller elektroniske

pilledispensere som gir påminnelse om å ta riktig dose medisin til riktig tid, er bare noen eksempler på tiltak som gir trygghet i hverdagen. Kristiansand Venstre ønsker en større satsing på slik velferdsteknologi for å gi de eldre bedre livskvalitet. Samtidig vil vi sørge for å ha nok omsorgsboliger og sykehjemsplasser til de som ønsker og trenger det - i nærheten av der de bor.

Kristiansand Venstre vil:

- ha økt bruk av velferdsteknologi for å gjøre det mulig for eldre å bo trygt og godt i egen bolig.
- sikre at personvern hensyn blir ivaretatt ved innføring av velferdsteknologi, trygghets- og sikkerhetsløsninger
- sørge for at alle som av helsemessige grunner trenger bolig med tilsyn eller sykehjemsplass får tilbud om det.
- at ektepar/samboere skal ha rett til å bo sammen når én eller begge har behov for langtidsopphold.
- jobbe for at kommunens pleie- og omsorgsinstitusjoner har større fokus på matomsorg og matglede.
- tilrettelegge for bruk av alternative turnusordninger.
- øke grunnbemanningen i omsorgstjenesten.
- videreføre varierte og gode kultur- og fritidstilbud for eldre, både i og utenfor omsorgssentrene.

3.3 Mangfold

Kristiansand kommune er et godt sted å bo for de aller fleste innbyggerne. Likevel vet vi at det er fremdeles finnes holdninger mot LHBTQ-personer og minoriteter som forhindrer at alle kan leve i frihet. Utsatte grupper som rusmisbrukere og papirløse innvandrere skal behandles med respekt og få den hjelpen de behøver for å leve i verdighet. Mennesker med nedsatte funksjonsevner skal få den nødvendige bistanden til å kunne ha en enklest mulig hverdag.

Kristiansand Venstre vil:

- opprette regionalt kompetansesenter for kjønn og seksualitet i Kristiansand. Kompetansesenteret bør inneholde både et kompetansemiljø for bruk i hele Agder, og en fysisk «helsestasjon» lokalisert og bygget med utgangspunkt i UiA-miljøet.
- utrede tiltak for at ansatte i Kristiansand kommune i fremtiden bedre gjenspeiler befolkningen i sin helhet, inkludert etnisitet og nedsatte funksjonsevner.
- at rusmisbrukere skal ha en fast kontaktperson i kommunen, som er koordinator og veiviser for de behov vedkommende har.
- sikre at det deles ut nok og riktig brukerutstyr for å hindre smittefare og overdose.
- fortsatt sikre papirløse innvandrere grunnleggende og nødvendig helsehjelp.
- arbeide for å gi arbeidstillatelse til asylsøkere slik at de kan arbeide mens de venter på svar på asylsøknaden.
- arbeide for økt deltakelse i barselgrupper for kvinner med minoritetsbakgrunn.
- støtte frivillige organisasjoner og andre som skaper møteplasser mellom mennesker med ulik etnisk og religiøs bakgrunn og for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- sikre at brukerne av brukerstyrt personlig assistent (BPA) tildeles et tilstrekkelig antall timer, samt jobbe for å fjerne både aldersgrense og nedre timegrense for tildeling av BPA.

3.4 Demokrati og innbyggermedvirkning

Kjært barn har mange navn: innbyggermedvirkning, innbyggerinvolvering, samskaping, nærdemokratiske ordninger, innbyggerdialog. Felles for alle er at innbyggerne blir involvert i den kommunale beslutningsprosessen.

Formålet med deltakelsen må være tydelig kommunisert når innbyggerne inviteres til deltakelse. Det er viktig at innbyggerne blir lyttet til og at deltakelsen deres kan

påvirke utfallet. Samtidig må kommunen være en åpenhetskommune som sikrer innsyn i politiske prosesser og folkevalgtes roller i samfunnet.

Kommuneloven åpner for at kommunestyret kan opprette ad-hoc komiteer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte verv. I slike ad-hoc komiteer kan innbyggere som ikke sitter i kommunestyret delta. Kristiansand Venstre har tro på nytten av disse.

Kristiansand Venstre vil:

- opprette lobbyregister for Kristiansand kommune som viser hvilke aktører som ønsker å påvirke politiske prosesser.
- at skoleelever, studenter og minoritetsgrupper blir inkludert i innspillsfasene til større planer som kommunen utarbeider.
- ha årlig offentliggjøring av de folkevalgtes ulike roller i Kristiansand for å sikre åpenhet rundt maktposisjoner.
- understøtte et sterkt samarbeid mellom fagforeninger, arbeidsgivere og det offentlige for å sikre likeverdighet og omstillingsdyktighet i arbeidslivet.
- at folkevalgte og kommunalt ansatte ikke skal ilegges taushetsplikt annet enn der det er fastsatt ved lov.
- at møter i politisk valgte organer skal være åpne og streames, med mindre annet er fastsatt ved lov.
- at Kristiansand skal være en foregangskommune for deling av offentlige data.
- begrense kameraovervåkning.
- sikre universell utforming av det offentlige rom.
- ta i bruk ad-hoc komiteer.
- øke brukermedvirkningen slik at utsatte samfunnsgrupper, som kjenner sine liv best, blir lyttet til i saker som omhandler dem.

4. En kommune for fremtiden

4.1 Transport

Kristiansand Venstre vil utvikle en fremtidsrettet kommune med levende bygder og byer, der klimavennlige transportmidler og god arealplanlegging gir økt mobilitet, renere luft og bedre folkehelse. Formålet er å gi folk en enklere hverdag samtidig som overgangen til lavutslippssamfunnet går fortere.

Alle innbyggerne i Kristiansand er avhengige av gode og fleksible transportløsninger i det daglige. Samtidig er biltrafikken den klart største kilden til klimagassutslipp i kommunen. Kristiansand Venstre vil derfor jobbe for at el-biler og andre lavutslippskjøretøy fases inn fortere, kombinert med en storstilt satsing på rimeligere og utslippsfri kollektivtransport. I tillegg vil vi gjøre det enkelt å velge klimavennlige løsninger: gang- og sykkelstier skal prioriteres mellom boligområder og sentrum, og ladestasjoner for biler og sykler må være tilgjengelige i alle deler av kommunen.

Kristiansand Venstre vil:

- opprette flere offentlige ladepunkter.
- stille krav om null- eller lavutslippskjøretøy i tjenester kommunen kjøper inn, for eksempel varetransport og elevtransport.
- at all offentlig transport skal være universelt utformet.
- jobbe for flere bussruter, blant annet direkterute mellom Tangvall og Nodeland.
- redusere prisene på månedskort med 30% for å få flere til å ta buss.
- utvikle nattakst på buss.
- beholde Lundsbroa og Egsbroa for buss, syklende og gående.
- lage busstraseer der bussen kan kjøre uten å stå i samme kø som bilene.
- støtte utviklingen av Nodeland stasjon.
- ha ny gatebruksplan for Posebyen slik at gateløpene legges bedre til rette for gående, syklende og barns ferdsel.
- fjerne flere gateparkeringsplasser i sentrum og legge til rette for bilfrie soner, flere gågater og åpne byrom. Venstre vil utvide gågatene i Skippergata og Markens gate, samt gjøre deler av Kirkegata og Gyldenløves gate bilfrie.

- jobbe for årlig trinnvis økning av kommunale havneavgifter for cruiseskip som ikke tar i bruk landstrøm i perioden frem til 2025.
- jobbe for at Kristiansand havn snarest mulig, og senest innen 2025, kun tar imot cruiseskip som kan kople seg til landstrømanlegg.
- flytte containerhavnen fra Vestre havn til Kongsgård-Vige.
- legge til rette for ladeplasser for el-båter i offentlige havner.
- sikre gjennomgående sykkelstier i kommunen.
- innføre tilskuddsordning for elektriske vare sykler til næringsvirksomhet.
- opprette en bildeordning der kommunale biler inngår.
- utrede el-ferge mellom bydelene.
- gjennomføre tiltak som bidrar til å skape Electric Region Agder – verdens første helelektriske region.

4.2 By- og tettstedsutvikling

God planlegging av byer og tettsteder gir bedre livskvalitet for alle som bor og ferdes i områdene. Gjennom riktig arealplanlegging kan det opprettes flere parker, bilfrie soner og områder med restauranter og aktivitetsparker, i tillegg til å redusere klimagassutslipp, lokal forurensing og støy. Alle sentrum i Kristiansand kommune skal ha attraktive byrom som fungerer som naturlige samlingspunkt og tilrettelegger for levende bydeler.

Kristiansand Venstre ønsker levende lokalsamfunn der mennesker møter kultur og opplevelser. I tillegg vil satse mer på å utvikle lokale sentra i flere bydeler der daglige tjenester er tilgjengelig, grøntområder bevares, og gater er godt opplyst for beboernes trygghet.

Kristiansand Venstre vil:

- legge nye boligområder langs kollektivaksene, i bydelssentra, Kvadraturen og sentrumsnære områder for å redusere transportbehovet og sikre nærhet til varer og tjenester.
- opprette en «markagrense» som sikrer bevaring av viktige områder som Baneheia og Odderøya.
- bevare og videreutvikle viktige natur- og rekreasjonsområder i bydeler, som f.eks. Vågsbygdskaugen.
- I minst mulig grad gi dispensjoner i byggesaker.
- utvikle bydels- og bygdesentrum slik at befolkningen får tilgang til varer og tjenester i nærheten av der de bor.
- at alle offentlige nybygg skal ha lavutslipps-byggeplasser, med mål om nullutslipp så snart som mulig.
- at alle offentlige nybygg skal være energipositive/plusshus.
- ha tre som det foretrukne byggematerialet, og at alle byggematerialer skal kunne gjenvinnes i størst mulig grad.
- ha søndagsåpne biblioteker.
- verne om grøntområder og parker.
- levende bydeler med bedre gatebelysning og gatemiljø for en tryggere og triveligere by.
- ha hundeparker i flere bydeler.
- styrke og utvikle kommunen til et attraktivt møtested i kultur, helse og mat ved å vurdere BID-samarbeid (Business Improvement Districts).

4.3 Næringsliv

Kristiansand har et variert næringsliv av store og små bedrifter som skaper viktige verdier for samfunnet og bidrar til å utvikle hele landsdelen. Kristiansand Venstre er en sterk støttespiller for alle som våger å satse, og vil føre en politikk som styrker den positive næringsutviklingen i kommunen. Vi vil legge til rette for tiltak som gir muligheter for handelsdrivende, gjør det enklere å være gründer, samtidig som vi ønsker at flere skal bli inspirert til å starte egen bedrift. I tillegg vil vi gi studentene på UiA en enda bedre studieopplevelse ved å legge til rette for flere praksisplasser.

Kristiansand Venstre vil også jobbe for et mer inkluderende arbeidsliv, og vil satse sterkt på sosialt entreprenørskap. Kommunens innkjøpsmakt må brukes til å etterspørre innovative og grønne løsninger, stille krav om lærlinger i bedrift, og bidra i kampen mot useriøse aktører som undergraver arbeidslivet og arbeidernes rettigheter.

Kristiansand Venstre vil:

- ha skjenketider på utesteder frem til kl. 03:00.
- øke inntaket av lærlinger i offentlige virksomheter.
ha tydelige krav om bruk av faglærte og lærlinger i anbud som utlyses av kommunen.
- ha lokale mentorordninger for gründere.
- skape tettere samarbeid mellom UiA og gründere i kommunen.
- legge til rette for praksisplasser for fagområder som tilbys på UiA.
- satse på studenters gründervirksomhet, som «Start up-weeks» mellom samfunns- og arbeidslivsaktører, universitetets fagmiljøer og studenter.
- at Kristiansand skal være en foregangskommune for å jobbe med sosiale entreprenører.
- fortsette arbeidet for å få flere kvinner med innvandrerbakgrunn i arbeid, blant annet gjennom mentorordninger, språkopplæring og aktiv rekruttering.
- stimulere til innovasjon og nyskaping gjennom flere anbud som er åpne på løsninger, men tydelige på mål.
- stimulere næringslivet til i større grad å ta i bruk havet og livet i havet som en ressurs.
- satse på Lohnelier og Mjåvann som næringsområder for vekst.

4.4 Klima og miljø

Plast og annet avfall i hav og natur er ett av vår tids største miljøproblem. Det er nødvendig med sterke tiltak både for å forhindre spredning av plast og samle avfall som allerede er på avveie. Mer fokus på bærekraftige alternativer til plast,

gjenvinning og avfallshåndtering er sentralt i dette arbeidet. Kristiansand Venstre vil jobbe for at Kristiansand faser ut all unødvendig plast og dermed blir en “plastfri kommune” innen 2024.

Kristiansand Venstre vil også ta vare på naturmangfoldet i regionen gjennom vern av viktige naturområder og ved å opprettholde livskraftige bestander av dyr og planter som naturlig hører til i regionen. Matjord er sentralt for biomangfoldet og matsikkerheten. Likevel blir stadig mer matjord bygget ned - en utvikling vi vil stanse.

Kristiansand Venstre vil:

- at Kristiansand blir en plastfri kommune innen 2024.
- fortsette å fase ut bruk av gummigranulat på kunstgressbaner.
- arbeide for at all emballasje skal være miljøvennlig og gjenvinnbar eller nedbrytbar.
- at fiskere gratis skal kunne levere avfall som plukkes opp fra havet til utvalgte havner.
- innføre plastlotteri, der folk kan levere søppelposer med plast plukket i naturen og få sjansen til å vinne premier.
- føre en arealpolitikk for bolig- og næringsområder som bygger på strenge føringer for jordvern, beskyttelse av landskap og artsmangfold.
- jobbe for at matjord ikke bygges ned.
- vektlegge lokal og bærekraftig mat ved offentlige innkjøp.
- Innføre flere kjøttfrie og plantebaserte måltider i offentlige kantiner.
- ha bedre kartlegging av dyrearter og naturtyper i kommunen, både over og under vann.
- støtte tiltak som vil øke bestanden av kysttorsk og hummer som fredningsområder og hummerreservat.
- sikre tilgang til nye strandsoner og legge til rette for en sammenhengende kysttursti.
- bevare kystnaturen og sikre den mot utbygging.

- trekke kommunale investeringer ut av fossil energi - og ha minst 20% av investeringskapitalen i grønne obligasjoner.
- ikke leie ut kommunal grunn til sirkus med ville dyr.
- ha hundeparker i flere bydeler.

5. Den kulturelle storkommunen

5.1 Kunst, kultur og kulturminner

Kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og kulturpolitikken skal bygge på ytringsfrihet og toleranse. Kultur oppstår der mennesker møtes og et rikt kulturliv styrker samhold og identitet. Kristiansand Venstre er tilhenger av et åpent kulturliv preget av mangfold og et bredt spekter av stemmer og historier. Kulturen skal være fri, med personlig engasjement og frivillighet som grunnlag. Venstre vil sikre at det finnes gode steder for kulturutøvelse i alle deler av kommunen. Vår politikk skal favne både de profesjonelle og de frivillige aktørene og styrke den kulturelle grunnmuren. Vi vil gi kulturen høyere prioritet og større handlingsrom og vi har som mål å være Norges beste by på kultur.

Kulturminner er viktige for identitet og kunnskap om fortida. Venstre vil derfor styrke kulturminnevernet og gå imot dispensasjoner som kan svekke det.

Kristiansand Venstre vil:

- sikre og videreutvikle profesjonelle institusjoner som Kilden, Sørlandets kunstmuseum (Kunstsiloen), Vest-Agder museet og kompetansesentrene.
- legge til rette for at kunstnere i Kristiansand kan satse mer på innholdsproduksjon.
- Støtte og videreføre kunst- og kultursatsningen på Odderøya, videreutvikle Søgne gamle prestegård og Porsmyr bygdetun.
- bidra til utvikling av Kunsten- og litteraturens hus. gjennom videre oppgradering av biblioteksbygget, utvikling av samarbeidet mellom

Kristiansand Kunsthall og Kristiansand folkebibliotek, og tilrettelegging av økologisk hage på taket.

- oppfordre institusjoner som mottar offentlig støtte til å betale kunstnere honorar.
- legge til rette for mer forskning- og utviklings samarbeid med UiA.
- støtte arbeidet med å bevare Ny-Hellesund og andre uthavner på Agder, og jobbe for å få dem inn på UNESCOs verdensarvliste.
- legge til rette for bedre utnyttelse av tomme lokaler eller lite attraktive overflater til visningssteder og scener.
- sikre kultur i byutviklingen ved å inkludere kunst og kultur tidlig i byplanlegging og byggeprosesser og investere mer i kunst i offentlig rom.
- oppfordre festivaler, større kultur- og idrettsarrangementer som mottar kommunal støtte eller benytter kommunale eiendommer til å være miljøbevisste.
- fortsette satsningen på kulturskolen i hele kommunen.
- utvikle politikk for maker-kultur og gaming-kultur, både for profesjonelle og frivillige.
- sikre videreutvikling av Kulturhuset OpenMind i Søgne.
- bistå kulturinstitusjoner til å ta i bruk digitale virkemidler for produksjon, formidling og etablering av nye tjenester.

5.2 Frivillighet

Å være frivillig er meningsfullt, gøy, sosialt og lærerikt! Det bygger felleskap og nettverk, og motvirker ensomhet. Kjernen i frivilligheten er at man engasjerer seg i noe fordi man føler det er viktig og riktig og ikke for personlig vinning. Frivilligheten er selve limet i samfunnet vårt. Kristiansand Venstre anerkjenner frivillighetens enorme kraft, og vi vil legge til rette for at den lokale frivilligheten får gode vilkår for å blomstre.

Frivilligheten er fri, sterk og selvstendig, og skal aldri styres av det offentlige. Det er allikevel nødvendig med samarbeid og vi mener det er kommunens rolle å legge til rette for at frivilligheten får best mulig vilkår.

Det er positivt at Kristiansand kommune har løftet frivilligheten opp som eget kommunalområde med egen frivillighetssjef som skal sørge for et godt samarbeid med frivillig sektor. Kristiansand Venstre skal jobbe for at Kristiansand blir Norges beste frivillighetskommune.

Kristiansand Venstre vil:

- innføre Frivillighetsråd i Kristiansand bestående av politisk oppnevnte representanter og valgte representanter av og fra frivilligheten, for å gi frivilligheten en sterk stemme i medvirkning, påvirkning og utvikling.
- styrke og forenkle tilskuddsordninger.
- ha gratis utlån av kommunale lokaler til frivillige organisasjoner. Skolene som taper inntekter på en slik ordning må kompenseres tilsvarende.
- styrke frivilligsentralene.

5.3 Idrett

Lokale ildsjeler og frivillige legger ned en enorm innsats som gir lokalbefolkningen mulighet for gode aktivitetstilbud innen idrett. Det er Kristiansand Venstres mål at alle skal kunne delta i organiserte og uorganiserte fritidsaktiviteter. Vi mener det er viktig at alle barn og unge får like muligheter til deltakelse i idretten.

Kristiansand Venstre vil sikre at nye idretter og aktiviteter får gode vekstvilkår. Det finnes i dag et stort mangfold av idrettsklubber i Kristiansand. Vi støtter breddeidretten, samtidig som vi legger til rette for toppidretten, og vil legge til rette for at idrettsanlegg eller flerbrukshaller er tilgjengelige i flere bydeler.

Kristiansand Venstre vil:

- sikre barn i lavinntektsfamilier mulighet til deltakelse gjennom tilskudd.
- bedre rammevilkår for idrettsklubbene blant annet på leiepriser på baner og haller.

- anerkjenne e-sport og gaming som idrett, og gi arrangementer tilgang til kommunale arealer på lik linje med annen idrett.
- bygge flerbrukshaller i flere bydeler.
- legge til rette økonomisk for at barn og unge med spesielle behov kan delta på utenbys samlinger med ledsager.
- utvide «Bua»- ordningen til å finnes i alle bydeler

